

Коли нам недобре, ми рідко замислюємося над тим, що таке становище створилося внаслідок нашого недбалого ставлення до тих, з ким ми ділимо сільський куток або сходову клітку, тобто до найближчих сусідів. Час від часу в засобах масової інформації з'являються повідомлення про те, що у власних квартирах у покинутих селах і містах знайдені трупи людей, які тривалий час знаходилися без поховання. Попри весь жах таких випадків, дехто запевняє, що надзвичайного в цьому немає. Дехто, але не лікарі...

Уже досить довго у наших населених пунктах культивується байдужість. Сусіди по сходовому майданчику багатоповерхівки часто не знають один одного. Родичі, навіть батьки й діти, не бачаться роками. Колишні колеги по роботі, друзі, знайомі не знають, хто де живе, чим харчується, чи має у що вдягтися. З іншого боку, у медиків, затурканих безгрошів'ям, великими навантаженнями, як і в працівників соціальної сфери та правоохоронних органів, які мають багато поточної роботи, до цих одиниць теж руки не доходять. Це – ніби хвороба цивілізації.

Люди похилого віку, так звані самопоселенці, живуть у Чорнобильській зоні відчуження з різних причин. Хто зовсім не схотів евакуюватися після аварії на ЧАЕС 1986 року, прикипівши душею до рідної хати, села, міста, хто повернувся, не прижившись на нових місцях, а кого й дітки випхнули, бажаючи жити самостійно в отриманих спільно з батьками квартирах. Долі цих людей різні, але проблеми тепер у них одні й ті ж.

Про те, як у Зоні відчуження налагоджене медичне обслуговування так званих самопоселенців, нашому кореспонденту розповіла Катерина Ганжа, начальник СМСЧ-16, що в Чорнобилі, та її колеги: завідувачка поліклінікою Наталія Петрицька, лікар невідкладної медичної допомоги Олена Наюк, лікар-невропатолог Володимир Крачковський, медична сестра з обслуговування самопоселенців Наталія Мороз, інші працівники медичного закладу:

"Спочатку в Зоні мешкало понад двох тисяч самопоселенців. Зараз на обліку в санчастині перебуває 271 особа. Природне старіння, а відтак і вимирання дається взнаки. Увагу цим людям приділяли завжди: і коли вони не мали ніякого статусу, жили в своїх домівках як нелегали, і коли їхнє перебування в Зоні певним чином узаконили. Стараннями Адміністрації Зони відчуження самопоселенців допомагали (і зараз допомагають) поратися по господарству, обробляти городи, возити дрова. До них приїжджає автомагазин, привозять пошту та пенсію. Відновлено електропостачання в селах, мешканців забезпечено засобами зв'язку, вони мають право на безкоштовний проїзд автотранспортом у межах Зони, допомогу при відвідуванні родичами.

Усі ці соціальні послуги надавалися коли краще, коли гірше, зважаючи на стан справ і наявність фінансування підприємств Зони відчуження. І лише медична допомога надавалася стабільно й неухильно, коштів і бензину на

ПОКЛИКАНІ ТВОРИТИ ДОБРО

Володимир ЯРОШЕНКО

"швидку медичну допомогу" ніколи не шкодували. Колись, коли кількість самопоселенців була більшою, СМСЧ-16 тримала дільничного лікаря-терапевта, який винятково їх обслуговував. Зараз такої можливості немає. Але жителів кожного села й міста Чорнобиля, де мешкають самопоселенці, закріплено за дільничними лікарями нашої спеціалізованої медсанчастини. В селах Іллінці і Купуватому обладнано типові амбулаторні здоровпункти, в селі Опачичі під такий здоровпункт пристосовано кімнату в приміщенні ДСП "Чорнобильська пуца". Проводиться прийом хворих та медичні огляди в стаціонарному приміщенні медичного пункту села Паришів. Розроблено графіки прийому лікарями поліклініки на здоровпунктах. Тяжкохворі відвідуються вдома. Протягом 2008 року лікарі поліклініки відвідали пацієнтів удома понад 450 разів. Ще понад 520 разів хворих самопоселенців вдома відвідали фельдшери. За цей же час на здоровпунктах здійснено 1 039 амбулаторних прийомів. За викликами самопоселенців "швидка медична допомога" виїжджала в села 644 рази.

Люди в білих халатах незмінно користуються любов'ю і повагою самопоселенців. Бо не лише лікують, а й допомагають вирішувати численні соціальні й побутові проблеми. Щодо людей похилого віку, а такими практично є всі самопоселенці, це дуже важливо. До речі, серед самопоселенців Зони відчуження є інваліди, учасники Другої світової війни та бойових дій в "гарячих точках".

У селах наші медики мають вірних і безкорисливих помічників. У селі Купуватому – це Марія та Іван Ільченки, в Опачичах – Алла й Василь Євтушенки, в Оташеві – Наталія й Петро Меланичі, в Паришеві – Марія Урупа, в селі Іллінці – Галина Ющенко, в Теремцях – Алла Омельчук. Вони відвідують односельців, викликають за необхідністю "швидку медичну допомогу", створюють умови для прийому відвідувачів здоровпунктів лікарями, проведення медоглядів, диспансеризації.

Зазвичай, наші пацієнти отримують допомогу за місцем помешкання. Коли ж потрібна консультація спеціаліста або виконання певних лікувальних процедур, "швидка" допроводжує їх до нашої поліклініки або до Іванківської районної лікарні, де вони отримують лікування в умовах стаціонару. До речі, у будь-якому випадку цих людей, після отримання ними кваліфікованої медичної допомоги, знову-таки "швидкою", повертають додому.

Гідний подиву й такий факт: дідусі й бабусі, маючи досить солідний вік, на власну старість не скаржаться. Вони самі себе обходять, обробляють городи, вирощують овочі, рубають дрова, варять повидло з фруктів, та ще й гриби-ягоди з лісу сушать.

Не обходиться й без курйозів. Так, наприклад, Мотрона Трохимівна Капітон, бабуса 1920 року народження, якась біля свого будинку впала й зламала руку. Привезли ми її сюди, поклали гіпс на руку, а далі почали телефонувати дітям та родичам, щоб забрали бабусю під надійний дах. На жаль, телефон мовчав...

Залишили ми стареньку на пункті "швидкої", в палаті інтенсивної терапії. Годували, доглядали, лікували, поки не видужала. Пора вже бабусі в село їхати, а вона заявляє, що бажає залишитися з нами. Зрештою, родичі все-таки забрали її...

Парадоксально, але факт: самопоселенці практично не скаржаться на гастроентерологічні хвороби, хоча й харчуються чим Бог пошле. А ось до стоматолога вони звертаються, щоб полікувати зуби.

Але, на жаль, є й проблеми. Однією з них стало забезпечення стареньких безкоштовними ліками. Звичайно, те, що потрібно при наданні першої медичної допомоги, вони отримують за рахунок "швидкої", а подальше лікування мусять оплачувати. Коштів на придбання ліків у повному обсязі ми не маємо, а раніше у нас була спеціальна аптека, до котрої закупляли ліки і надавали їх пацієнтам. Добре, що Адміністрація Зони хоч палим нас забезпечує в достатній кількості, відтак можемо контролювати стан здоров'я самопоселенців систематично.

Як ми раділи, коли Президент України Віктор Ющенко 2005 року дав розпорядження виділити автомобіль "Таврія" для обслуговування самопоселенців. Звичайно, не "Мерседес", але комусь сподобався. Під ким тепер цей автомобіль – невідомо. А лікарі їздять на села машинами "швидкої медичної допомоги" або разом із пожежниками чи просто з попутними машинами. Прикро...

І ще. Надати допомогу в разі гострих захворювань ми маємо змогу. Є ліки. А ось за довготривале лікування ми заплатити не можемо. Бо на лікування постраждалих пільгових категорій населення кошти виділяються за місцем реєстрації, тобто, фактично, прописки. А наших самопоселенців, формально, зареєстровано десь в інших місцях. І ніякого іншого фінансування на їхнє лікування не передбачено.

Проте лікарі не скаржаться на долю, адже їхня професія – це не просто фах, а покликання.